

הישן תחת המטה פרק שני סוכה כד.

עין משפט נר מצוה

יח א מ"י פ"ו מהל'
טומאת מת ה' ד:

רבינו הנאל

ושנין איפוך ואימא הכי, הא מתניי דקתני אוכלת בתרומה, ר' יהודה היא דלא חייש למיתה, והאי דקתני אסור לאכול, ר' מאיר מאיר דחייש למיתה. דתניא עשאה לבהמה ופסול לטובה, ר' מאיר פוסל ור' יהודה מכשיר. ואסיקנא ר' מאיר למיתה דאסיקנא נוד לא חייש. ואסיקנא לר' יהודה, לעולם לא חייש דמיתה, ואמאי אסר בין פ"י מי יברר לנו כי דרבי אבא ר' יהודה הוא התרומה והמערש, שמא אותו ששתה הוא היה התרומה והמערש. וכבר פירשנוהו בשחיתות חולין ובכמה מקומות, לפיכך לא הארכנו בה עכשיו. וזה שאמר לכשיבא עמוד, אם ישאב וישתה הוא שותה טבלין שכבר נקדע הנו, אבל כל זמן שהנו קיים אין טבלין, דאמרין הנה התרומה והמערש בנוד. (הא דתנן ביום הכיפורים ר' יהודה אומר אף אשה אחרת מתקנין יעקב וברך. פי' הבהמה מחיצה בידי שמים היא, ועמידתה ברוח היא.

ה' נהלה לז' לעברו דר"מ קאמר והא דתני וכו'.

בין ירדו ללא ירדו ומיהו טעם זה לא יתכן גבי אס זבא חסם נמי מתני' התם ככל ענין ומשיז ליה צריכה והא דפריך במרובה (ב"ק דף טט:) דר' יוחנן אדר' יוחנן צההיא דכל המתקטט וצההיא לחיין שחלקו לקוחות הן ולא מחלק בין זו לזו משום דכל המתקטט מזכר דצריז צפירוש^ט וסומקן להחזר ע"י תאלון ינחא ליה לנמימר לעולם דכל הנלקט כדקמני ועוד ינחא ליה לנמימר לעולם לא תיפוך ועוד דאפי' הוה מחלק אכתי קשה ליה מההיא דלמנר ר' יוחנן צריש כל הגט (גיטין דף כה.) אף אחרון אינו פוסל משום דאין צריה אע"פ שמזכר דצצריז כשאומר לזו שאלה אגרש זו ומיהו כי מוכיז צריש כל הגט צרי מילי דר' יוחנן הוה ליה לנמימר צריכותא דמההיא דלקוחות הן לא הוה שמעיין דאף אחרון אינו פוסל מטעם דפרישית ועוד יש לומר דהא דדייק ליה לרבי יהודה צריה מיהא דלכי מיית הו גיטא היינו משום דמוקי פרק מי שאלון (שם דף עג.) צלומר מעת שאני צעולם דהיינו שעה אחת קודם מיתתו שלא היתה השעה מזכורת ולכסוף כשמת אמרי' הוצר הדבר שאותה שעה אחת היתה ולפי טעם זה אין לדקדק מדשמואל ומכל מקום פי' הקונט' אמת דהא צריש כל הגט (שם דף כה.) צההיא דרבינו צועלך ע"מ שירלה אבא וצההיא דכל מערבין (עירובין דף לו:) צההיא דאס זבא חסם למזרח אע"ג דהו תנאי משמע דלא מהני למאן דלית ליה צריה ואס תלמר דהכא לא חייש ר"מ למיתה וצפרק ארצבה אחין (ביבמות דף כו.) תנן ד' אחין שנים מהן שואין שתי אחיות ומתו השואים אחיות הכי אלו חולות ולא מתיצבות ומפרש התם בגמרא משום דקסבר אסור לצטל מלות יבמין דלילמא אדמיבסס חד מיית אידך וקצטלת מלות יבמין וההיא משנה רבי מאיר כדמוכח צפ"צ דיצמות (דף יט.) משום דסתם מתני' ר"מ ויש

רבי יהודה ורבי יוסי ור' שמעון אוסרין איפוך ר"מ חייש למיתה ור' יהודה לא חייש למיתה דתניא עשאה לבהמה דופן לסוכה ר"מ פוסל ורבי יהודה מכשיר קשיא דרבי מאיר אדרבי מאיר אמר לך ר' מאיר מיתה שכיחא בקיעת הגור לא שכיחא אפשר דמסר ליה לשומר קשיא דרבי יהודה אדרבי יהודה מעמא דר' יהודה לאו משום דחייש לבקיעת נוד אלא משום דלית ליה ברירה ולא חייש ר' יהודה לבקיעת נוד והא מדקתני^ט סיפא אמרו לו לר' מאיר אי אתה מודה שמה יבקע הגור ונמצא זה שותה טבלים למפרע ואמר להו לכשיבקע מכלל דחייש רבי יהודה לבקיעת הגור התם ר' יהודה הוא דקאמר לרבי מאיר לדידי לית לי ברירה אלא לדידך דיש ברירה אי אתה מודה דשמה יבקע הגור אמר ליה לכשיבקע ולא חייש רבי יהודה למיתה והא תנן ר' יהודה אומר אף אשה אחרת מתקנין לו שמה תמות אשתו הא איתמר עלה אמר רב הונא בריה דרב יהושע מעלה עשו בכפרה בין למאן דאמר שמה תמות בין למאן דאמר שמה תברח מדאורייתא מוחיצה מעליא היא ורבנן הוא דגורו בה אלא מעתה לרבי מאיר תטמא משום גולל אלמה תנן ר' יהודה מטמא משום גולל ורבי מאיר מטהר אלא אמר רב אחא בר יעקב קסבר ר"מ כל מוחיצה שעומדת ברוח אינה מוחיצה איכא דאמרי אמר רב אחא בר יעקב קסבר רבי מאיר כל מוחיצה שאינה עשויה בידי אדם אינה מוחיצה מאי בינייהו איכא בינייהו דאוקמה בנוד תפוח למ"ד מוחיצה עומדת ברוח אינה מוחיצה הרי עומדת בידי אדם הרי

לומר דלכילי עלמא חיישי' התם למיתה דלאחר שייבסם לאחת פעמים שממתין השני זמן גדול מלחלון ומליצבס וחיישין שמה ימות צינתיים אבל שמה ימות בזמן מועט לא חיישין צקיעת הגור דהכא וא"ת והא לא חייש ר"מ לשמה מת דזמן מרובה צפרק כל הגט (גיטין דף כה.) דקתני בת ישראל הנשואה לכהן והלך צעלה למדינת הים אוכלת בתרומה צחוקת שהיא קיים ואצ"י לא מפליג התם בין שמה מת לשמה ימות וסוגיא דשמעתין דפרק שני דיצמות כאצ"י דמשמע דקיבלה אצ"י מרבה וי"ל דאצ"י מדמה פרק כל הגט חששא דשמה מת דזמן מרובה לשמה ימות לאלתר דמאן דחייש להאי אצ"ל פשיטא דלא לגמרי מדמי שמה מת לשמה ימות לאלתר דהא רבי יהודה דחייש לשמה ימות לאלתר גבי צקיעת הגור ואס תימני לומר דחייש נמי לשמה מת לאלתר א"כ אשת כהן שינא צעלה מפתח ביתה לא תאכל בתרומה מכיון שנתעלם צעלה מעיניה וצריז צההיא דרבינו צריש כל הגט (גיטין דף כה.) וצפרק מעשר צהמה (בכורות דף לו.) דאמרין האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ציובל אס כן היאך מלא ידיו ורגליו צצית המדרש דלא משכתא דמייתי צבורים אלא חד צר חד עד יהושע צן נון דצפרק הציובל (צ"ק דף ג.) אית ליה לר' יהודה קנין פירות לאו קנין הגוף דמי גבי דין יוס או יומים וכן נמי לר' יוסי דמספקא ליה התם אי קנין הגוף דמי או לאו והכא לית ליה צריה וכי האי גוונא דייק צסוף השולל צגיטין (דף מה.) וי"ל דמדנין יוס או יומים אין ללמוד צעלמא אלא גבי מילי דעזד לחוד דהתם כתיבי קראי דכספו ותחת ידו ומיהו עממא לא מייתי לה צהשולח לה מייתי היאך דשדה אחוה ועוד יש לומר דדוקא ר' יוחנן הוה דאית ליה אינה סברא דמשום דלקוחות הן מחזירין זה לזה אבל איך אמוראי הוה אמרי דאע"ג דאין צריה אין מחזירין כדקאמר ר' צריש כל הגט (שם דף כה.) וצפרק מעשר צהמה (בכורות דף לו.) דמכר הוה דלמר רחמנא דליהדר' ציובל ירושה ומתנה לא ור' יוחנן לא קשיא מרבי יהודה דהוה מפרש טעמא משום צקיעת הגור מיהו לא יתכן טעם זה לר' יוסי דע"כ לית ליה כמו שאפרש וא"ת דהכא לית ליה לר' יוסי צריה וצפרק מי שאלון (גיטין דף עג.) אית ליה צריה דתנן ר' יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת ולכי מיית הו גיטא ולמאן דמחלק צריש כל הגט (שם דף כה.) בין תולה צדעת ענמו לתולה צדעת אחרים ינחא ורצא דלא מפליג התם מפרש טעמא^ט (משום צקיעת הגור ורצה מפרש טעמא) פרק ככל מערבין (עירובין דף לו:) משום צצעיין ראשית ששיריה ניכרין ומיהו אכתי קשה דצפרק ככל מערבין (שם) משמע דלית ליה צריה לר' יוסי גבי מעשר שיש לי צצית מחולל על סלע שתעלה צידי מן הכיס ר' יוסי אומר לא חילל ויש לחלק משום צצההיא דמי שאלון דהדב עומד להחזיר צדואי שחרי או ימיה או ימות ויש ליה צריה טפי מההיא דסלע שתעלה צידי מן הכיס שמה לא יתצבר הדבר לעולם דכי האי גוונא נוכל לתרן דשמואל אדשמואל:

תלמוד

אוסרין. ואמרין גורה שמה יבקע הגור ולא יבא לדי צריה ונמצא שמה טבלים. אלמא ר' יהודה חייש לבקיעת הגור וכל שכן למיתה אדם ור' מאיר לא חייש: איפוך. לא שנינו אצ"י כדקאמרם אלא איפכא שנינו אצ"י הא דלא חייש ר' יהודה והא דחייש ר"מ ולא מהלוקא יין שנינו אצ"י אלא מהלוקא דר' יהודה לא חייש ור' מאיר חייש: קשיא דרבי מאיר. צקיעת נוד ארבי מאיר דסוכה: דלית ליה צריה. ואפי' אינו צקיע אסור: לכשיבקע. ניין צדבר כלומר דלא חיישין לה: מתקנין לו. מומנין לכהן גדול מערב יוה"כ: שמה טעם אסור. וכתיב (ויקרא טו) וכפר צעזו וצעד ציתו ציתו זו היא אשמו: צכפרה. צכפרת יוס הכפורים עשה צו מעלה זו שחשש צה צמדי דלא חייש צעלמא: וצפרקין בין למ"ד טעמא דר' מאיר משום שמה תצרח בין למ"ד משום מאיר דמדאורייתא מוחיצה היא ורבנן גור שמה תצרח או תמות מיתא גבי סוכה מצוי וציראות דר' מאיר לחומרא אבל גבי גולל ר' מאיר מקיל וכיון דמדאורייתא צטיל היאך יכול לטהרו מידי טומאת גולל אלמה תנן צעירובין דבר שיש צו רוח חיים טעמא משום גולל ור' מאיר מטהר. וה"ה דמני למיפרך ממתניתא דלעיל דקתני ולא גולל לקצב אלא טעמא מומני' אלימא ליה לאקשוי ועוד משום דקתני מטהר צההיא לשון קולא: רוח חיים לאו צידי אדם הוה שהי אין רוח צידו לנפשו: העומדים צרות. על ידי רוח: לאו מוחיצה היא. דעיקר עמידתה דבר שאין צו ממש הוה: דאוקמה בנוד תפוח. סמך הדופן על הגור תפוח צרות: הרי

שמה יבקע הגור. והוצר שלא היה עמוד לצב לדי הפרשה ושהה טבלים למפרע (חולין יד.) שהי לא הוצרה התרומה משום (גיטין כו.) לכשיבקע. ענין צדבר לחומר, כלומר דלא חיישין להי דלא שמה, דאי צבי מסר ליה לומר (עירובין לו) וצריז חולין יד.) שביבא לדי כך והאי טבלים שמה אצל און לחוש לכך דלא שמה יבקע (גיטין כו.) מטמא משום גולל. אס עשאו גולל לקצב טעמא לעולם צהאכל כמת ענמו ואפילו יטל משם דמני צפרק צהמה המקשה (חולין עג.) וכל אשר יגע על פני השדה לרבות גולל ודופק (עירובין יט.) ור' מאיר מטהר. וטעמא דר' מאיר מפתח מסכת סוכה (כ"ח) משום דקסבר כל מוחיצה העומדת ברוח חיים אינה מוחיצה (עירובין יט.)

א) עירובין לו: וש"מ,
ב) נ"ס לו: וש"מ, א) יומא
ג) ד"ה, ד) עירובין טו. ע"ש,
ה) ר"ש"ה, ו) ר"ש"ה,

מוסף רש"י

שמה יבקע הגור. והוצר שלא היה עמוד לצב לדי הפרשה ושהה טבלים למפרע (חולין יד.) שהי לא הוצרה התרומה משום (גיטין כו.) לכשיבקע. ענין צדבר לחומר, כלומר דלא חיישין להי דלא שמה, דאי צבי מסר ליה לומר (עירובין לו) וצריז חולין יד.) שביבא לדי כך והאי טבלים שמה אצל און לחוש לכך דלא שמה יבקע (גיטין כו.) מטמא משום גולל. אס עשאו גולל לקצב טעמא לעולם צהאכל כמת ענמו ואפילו יטל משם דמני צפרק צהמה המקשה (חולין עג.) וכל אשר יגע על פני השדה לרבות גולל ודופק (עירובין יט.) ור' מאיר מטהר. וטעמא דר' מאיר מפתח מסכת סוכה (כ"ח) משום דקסבר כל מוחיצה העומדת ברוח חיים אינה מוחיצה (עירובין יט.)